

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 se sídlem Francouzská 808/19, Praha 2, rozhodl samosoudkyní JUDr. Otílií Hrehovou ve věci

žalobkyně: **Mgr. Marie Minaříková**, narozená dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátem Mgr. Vojtěchem Veverkou
sídlem nám. Starosty Pavla 40, 272 01, Kladno

proti

žalované: **Česká republika-Ministerstvo spravedlnosti ČR**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00, Praha 2

o zaplacení 4 415 000 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žaloba, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobkyni 4 415 000 Kč, se zamítá.
- II. Žalobkyně je povinna na nákladech řízení zaplatit žalované částku 4 114 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně, Mgr. Vojtěcha Veverky, advokáta.

Odůvodnění:

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala po žalované zaplacení nemajetkové újmy za nepřiměřeně dlouhou dobu vedení trestního řízení, které bylo vedeno proti žalobkyni jako obviněné u Okresního soudu v Kladně pod sp.zn. [REDACTED] které skončilo zproštěním obžaloby. K tomu uvedla, že dne [REDACTED] byla zadržena Policií ČR a bylo jí sděleno obvinění z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm a) b) c) odst. 2

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.

písm. a) c) a trestného činu poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) trestního zákona za činy, jichž se měla dopustit v postavení starostky obce. Ze zadržení byla propuštěna až [REDAKCE]. Následné přípravné řízení proti žalobkyni trvalo více než 3 roky, v řízení před soudem pak rozhodoval 3x soud prvního stupně a 3x soud odvolací, přičemž mezi jednotlivými úkony orgánů činných v trestním řízení byly často značné a neodůvodněné prodlevy. Pokud se žalobkyně neztěžovala na průtahy v řízení ani nedávala návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, bylo tomu tak proto, že je nepovažuje za efektivní způsoby nápravy průtahů, když tyto vznikají opakovaně v různých fázích řízení a nelze pro účely uplatnění nároku na přiměřené zadostiučinění k využití těchto institutů přihlížet, pokud je účastník řízení v postavení obviněného v trestním řízení, státní orgány postupují v tomto případě ex officio a mají konat bez průtahů. Žalobkyně byla konečně dne 25. 2. 2010 pravomocně viny zcela zproštěna zčásti proto, že soud zjistil, že se nejednalo o trestný čin, zčásti proto že se obžalobou popsané jednání vůbec nestalo. Přitom celková délka řízení nebyla dána složitostí věci ale především opakovaným vrácením věci soudu prvního stupně, tedy nekvalitním rozhodováním. Průtahy v řízení jsou tedy jednoznačně přičitatelné státu. Téměř 11 let trvající trestní stíhání významně zasáhlo do jejích osobnostních práv a psychicky jí poznamenalo. Vzhledem k charakteru trestné činnosti, z níž byla obviněna a postavení žalobkyně, byly informace o jejím trestním stíhání opakovaně zveřejňovány v hromadných sdělovacích prostředcích, čímž byla značně snížena její pověst a důstojnost, přičemž byla po celou dobu vystavena negativním reakcím v širokém okolí. Musela nést náklady své obhajoby, co zasahovalo do jejich majetkových práv a taky strávila 2 dny v cele předběžného zadržení, přičemž zadržet jí přijeli policisté do jejího zaměstnání ve [REDAKCE] což jí zde pochopitelně značně dehonestovalo před [REDAKCE]. Není zanedbatelný vliv ten, že z titulu závažného obvinění žalobkyně, kterému čelila, byla po celou dobu ohrožována trestem odnětím svobody až v trvání deseti let. Žalobkyně uplatnila dne 1. 6. 2010 u žalované nárok na zaplacení částky 5 000 000 Kč z titulu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, avšak žalovaná přiznala žalobkyni zadostiučinění pouze ve výši [REDAKCE] Kč.

Žalovaná uplatněný nárok neuznala. Učinila nesporným uplatnění nároků žalobkyně u žalované, dne 1. 6. 2010 (žádostí ze dne 28. 5. 2010) ve výši 5 000 000 Kč. Žádosti žalobkyně bylo částečně vyhověno a bylo jí poskytnuto přiměřené zadostiučinění ve výši [REDAKCE] Kč. Učinila nesporným i průběh trestního řízení u OS Kladno ve věci [REDAKCE] a následně pak [REDAKCE]. Žalovaná dospěla k závěru, že nelze v předmětném řízení konstatovat výrazné průtahy na straně soudu, vyjma období od 22. 12. 2004, kdy bylo odvolacím soudem zrušeno rozhodnutí soudu I. stupně do provedení dalšího procesního úkonu ve věci. V daném období bylo zrušeno usnesení o zastavení řízení ohledně spoluobžalovaného K [REDAKCE] kdy následně soud rozhodl o opětovném spojení věcí ke společnému projednání. Vzhledem ke zdravotnímu stavu spoluobžalovaného došlo však následně opět k vyloučení daného řízení k samostatnému projednání. Závěru, že na straně soudu nelze shledávat výrazné průtahy svědčí i skutečnost, že ze strany žadatelky nebyla u procesního soudu podána stížnost na průtahy, ani návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu (§ 174a zák. č. 6/2002 Sb.). Celková délka řízení byla dána především složitostí předmětné věci, kdy bylo nutno vyslechnout řadu svědků, nechat zpracovat znalecký posudek a dále pak zajistit velké množství listinných důkazů. S veškerým tímto důkazním materiálem se soud musel náležitě vypořádat a zaujmout k němu patřičné stanovisko. Celé řízení bylo komplikováno zejména faktem, že jeden z hlavních svědků byl neznámého pobytu, kdy byla marná i snaha soudu o jeho předvedení prostřednictvím Policie ČR, když obě strany na jeho výslechu trvaly. Dále pak skutečností, že bylo velice náročné zajistit potřebné listinné důkazy. Chování stěžovatele představuje objektivní faktor, který není přičitatelný žalovanému státu a je třeba ho vzít v úvahu při rozhodování o překročení přiměřené lhůty (viz např. rozsudek ESLP ve věci Versini proti Francii ze dne 10. července 2001, § 28). Co se týče jednání žalobkyně nebyla na její straně shledávat okolnost, jež by přispěla k délce předmětného řízení. Nutno však podotknout, že nevyvíjela žádnou aktivitu, jíž by řízení jakkoli urychlila. V předmětném řízení bylo rozhodováno na II. stupních soudní soustavy, kdy Okresní soud v Kladně ve věci rozhodoval 3 krát, stejně tak

i soud odvolací. Stěžovateli nemůže být vytýkáno uplatňování procesních prostředků, které mu k ochraně jeho práv poskytuje vnitrostátní právní řád – zejména řádné a mimořádné opravné prostředky, dále žádosti o odročení, žádost o provedení dalších důkazů atd. (viz. např. rozsudek Patta proti České republice, rozsudek Herbst a ostatní proti České republice ze dne 12. 4. 2005). Stejně tak ale stát nemůže být činěn odpovědným za průtahy, které v důsledku nutnosti vypořádat se s nimi vznikly (viz. např. rozsudek Dostál [redacted] proti České republice ze dne 25. 5. 2004) V rámci hodnocení přiměřenosti délky předmětného řízení, nemohla žalovaná pominout fakt, že celková délka napadeného řízení činila 10 let a 8 měsíců, kdy se jedná o trestní věc. V rámci mimosoudního projednání byly tedy uplatněné nároky žalovanou posouzeny tak, že v daném případě došlo k nesprávnému úřednímu postupu v tom směru, že celková délka řízení vzhledem k účastenství žalobce nebyla přiměřená. Ve smyslu § 31a z.č. 82/1998 Sb., v platném znění, poskytla žalovaná žalobkyni zadostiučinění v penězích ve výši [redacted] Kč, vzhledem k tomu, že konstatování porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě se nejevilo jako dostatečné. Poskytnuté zadostiučinění považuje žalovaná za zcela přiměřené a adekvátní všem okolnostem případu.

V posuzované věci bylo již dříve rozhodnuto rozsudkem podepsaného soudu č.j. 14 C 13/2011 ze dne 10. 11. 2011, jímž byla žaloba zamítnuta, když dospěl k závěru, že je adekvátní pro reparaci žalobkyni vzniklé nemajetkové újmy žalovaným poskytnutá částka [redacted] Kč, představující při základní částce odškodnění 15 000 Kč za rok trvání řízení (ve smyslu stanoviska Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 4. 2011) odškodnění za 10 let trvání řízení. Žaloba byla proto zamítnuta. K odvolání žalobkyně proti citovanému rozsudku bylo rozhodnutím Městského soudu v Praze č.j. [redacted] ze dne 26. 4. 2012 přiznáno doodškodnění žalobkyně v rozsahu [redacted] Kč. V části 4 688 000 Kč bylo zamítnutí žaloby potvrzeno.

K podanému dovolání žalobkyně Nejvyšší soud ČR dovolání odmítl ([redacted] ze dne 29. 5. 2013).

Žalobkyně poté podala ústavní stížnost a Ústavní soud svým Nálezem č.j. [redacted] ze dne 29. 4. 2014 konstatoval, že shora citovanými rozhodnutími soudů bylo porušeno právo žalobkyně na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod. Odkázal na svou judikaturu (například nález sp. zn. IV. ÚS 642/05 In: Ústavní soud České republiky: Sbírnka nálezů a usnesení - svazek 46, nález č. 133), že trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného. Trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to i tehdy, není-li stíhán vazebně. Takový zásah je pak citelnější o to více, je-li trestní řízení posléze skončeno zprošťujícím rozsudkem, kdy je konstatováno, že skutek, z něhož byl jednotlivce obviněn a obžalován, se nestal, případně nebyl trestným činem. Existence samotného trestního řízení už jen tím, že vnáší do života obviněného značnou nejistotu, znamená pro něho významnou psychickou zátěž. Dochází-li v takovém řízení ještě k průtahům, pochopitelné pocity frustrace mohou vést k psychickému i fyzickému poškození takového jednotlivce. Navíc tam, kde je v sázce osobní, rodinný a pracovní život, občanská čest a dosavadní naprostá bezúhonnost, jsou důsledky o to závažnější, a vedou někdy k naprosté osobní, společenské a profesní likvidaci dotčeného člověka. Obecný soud je proto nucen odpovědně přihlídnout ke všem nepříznivým následkům, vyvolaným takovým trestním řízením a zvážit jeho veškeré negativní dopady, dotýkající se zejména osobnostní integrity konkrétního poškozeného. Soud pak s ohledem na vždy jedinečné skutkové okolnosti takového individuálního případu určí výši finanční náhrady; pracuje zde vlastně s obecným právním principem přiměřenosti a posuzuje věc zejména v intencích životního postavení poškozeného před a po zásahu chybujících orgánů veřejné moci. Jedině takové rozhodnutí, přihlížející ke všem kritériím, které nutno vzít do úvahy v kontextu daného případu, je pak možno považovat za spravedlivé a ústavně konformní. Stěžovatelka od počátku řízení poukazovala na to, že byla téměř jedenáct let trestně stíhána, přičemž byla silně a dlouhodobě dehonestována, a to i v

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.

hromadných sdělovacích prostředcích a jak tím byla stresována. Uvedla, že pracovala [REDAKCE] ve funkci místostarostky a starostky obce. Všichni její známí a blízcí byli s trestním řízením konfrontováni, u každého soudního jednání byli přítomni zástupci tisku, někdy i televize, a ihned poté vyšly články, které popisovaly, co všechno měla obci prý způsobit. Na stěžovatelku i její děti bylo z tohoto důvodu dlouhodobě pohlíženo s nedůvěrou, a také v novém bydlišti, kam se v důsledku těchto událostí byla nucena přestěhovat, se jí lidé ptali, co provedla, vzhledem k tomu, že věc byla natolik medializována. Ústavnímu soudu konvenuje závěr, dle něž nelze srovnávat nemajetkovou újmu, spočívající např. v pocitech úzkosti, nejistoty, ve ztížení společenského postavení či v poškození dobrého jména, způsobenou vedením trestního řízení proti člověku dosud netrestanému a zastávajícímu významnou společenskou veřejnou funkci, s řízením vedeným proti osobě již v minulosti vícekrát trestané, která se navíc i v době předmětného trestního stíhání nacházela ve výkonu trestu. Z ústavního hlediska nelze vzhledem ke všem okolnostem věci, které vyšly najevo, považovat za přiměřenou dosud priznanou částku ve výši [REDAKCE] Kč. Obecné soudy musí znovu odpovědně zvážit veškeré klíčové okolnosti tohoto mimořádného případu a rozhodnout; odůvodnění jejich rozhodnutí však již nesmí vykazovat shora vytknuté ústavněprávní deficity a ve výsledku působit jako nespravedlivé rozhodnutí.

Podepsaný soud poté ve věci rozhodl dalším rozhodnutím ze dne 15. 1. 2015 rozsudkem č.j. 14 C 13/2011-118, když žalované uložil povinnost relativně doodškodnit a zaplatit žalobkyni částku [REDAKCE] Kč. Ve zbytku žalobu zamítl. K odvolání žalobkyně odvolací soud svým rozsudkem č.j. 20 Co 196/2015-150 ze dne 16. 7. 2015 a doplňujícím rozsudkem č.j. 20 Co 196/2015-153 ze dne 13. 8. 2015 změnil rozsudek podepsaného soudu toliko v zamítavém výroku (když byl zamítnut, co do částky 4 306 000 Kč) tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni [REDAKCE] Kč a zamítnuta částka tak činí 4 415 000 Kč.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky, který zrušil oba předchozí rozsudky odvolací instance i soudu prvního stupně a věc vrátil podepsanému soudu k dalšímu řízení. Dovolací soud ve svém odůvodnění uvedl, že má za to, že žalobkyně žalobou uplatnila dva nároky a to jednak z titulu nesprávného úředního postupu spočívajícího v porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě a jednak z titulu trestního stíhání, které skončilo zproštěním obžaloby. Uložil podepsanému soudu, aby v dalším řízení nejprve žalobkyni vyzval, aby po skutkové stránce zcela jednoznačně vymezila oba uplatněné nároky, aby přesně vylíčila, jaká konkrétní újma jí měla vzniknout v důsledku nepřiměřené délky posuzovaného řízení a jaká jiná újma jí měla být způsobena následkem skutečnosti, že trestní řízení neskončilo odsuzujícím rozsudkem a též měla rozlišit, jakého odškodnění se na základě každého z těchto samostatně uplatnitelných nároků domáhá.

Na to reagovala žalobkyně k výzvě soudu na doplnění skutkových tvrzení a uvedla, že dovoláním byl napaden výlučně výrok II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2015 a oba výroky doplňujícího rozsudku téhož soudu ze dne 13. 8. 2015. Uvedla dále, že dovolací soud může jiné, než dovoláním nenapadené výroky zrušit jen tehdy, jde-li o výroky závislé. Z logiky věci pak plyne, že předmětem řízení je ta část nároku, o níž bylo předtím rozhodnuto zamítavým výrokem, tedy částka 4 415 000 Kč. O částce [REDAKCE] Kč bylo z pohledu žalobkyně soudy rozhodnuto pravomocně a výroky o této částce nebyly žádným z účastníků napadeny; [REDAKCE] Kč poskytl žalovaný dobrovolně ještě před zahájením řízení. Tato částka podle závěru odvolacího soudu tvoří částku [REDAKCE] Kč, na kterou by měla mít žalobkyně právo jako na zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení, jak dále uvedla, částku [REDAKCE] Kč již žalovaná strana žalobkyni uhradila.

Předmětem řízení pak soud shledal již jen částku 4 415 000 Kč. Pokud jde o částku [REDAKCE] Kč, která již byla žalobkyni poskytnuta, pominul a touto se již nezabýval, přičemž procesně na tuto částku ani nijak reagovat soud nemohl (nebylo možné z žádného procesního důvodu toto řízení co do této částky zastavit). Posuzoval tak částku 4 415 000 Kč z žalobkyní tvrzeného důvodu a to

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.

nezákonnosti trestního stíhání, kterou žalobkyně specifikovala částkou 500 000 Kč z titulu veřejného zatčení žalobkyně v rámci jejího zaměstnání, dále částkou 1 000 000 Kč na základě neoprávněného dvoudenního zadržení žalobkyně na základě rozhodnutí vyšetřovatele, dále stresujícím a opakovaným hlavním líčením i veřejným vyslýcháním částkou 200 000 Kč a opakovanou medializací případu ve výši 500 000 Kč, dále opakovanou medializaci případu již před soudem další částkou 500 000 Kč, stresováním žalobkyně v mnoha hlavních líčeních částkou 215 000 Kč, dále způsobení opakovaného významného strachu žalobkyně z tříletého vězení od doby, kdy byla žalobkyně neoprávněně odsouzena dvěma nepravomocnými rozsudky (1 300 000 Kč) a existenci přetrvávajících záznamů ve veřejné datové síti internet částkou 200 000 Kč.

Z obsahu spisu a z nesporných tvrzení bylo zjištěno, že trestní stíhání žalobkyně vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp.zn. [REDAKCE] bylo zahájeno dne [REDAKCE] sdělením obvinění pro trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele dle § 158/1 písm. a), b), c), odst. 2 písm. a) a c) TZ, téhož dne byla žalobkyně i zadržena. Propuštěna byla [REDAKCE] když byl zamítnut návrh na její vzetí do vazby. Následně probíhalo náročné dokazování, v jehož rámci byla vyslechnuta řada svědků. Obžaloba byla podána dne 13. 9. 2002. První hlavní líčení ve věci bylo nařizeno na 2. 4. 2003. Poté proběhlo několik dalších hlavních líčení, jejichž průběh byl komplikován nedostavením se nezbytných svědků. Dne 10. 6. 2004 vynesl Okresní soud v Kladně rozsudek, jímž uznal žalobkyni vinou z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. K odvolání žalobkyně bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání. Nově Okresní soud v Kladně ve věci rozhodl dne 26. 2. 2008, kdy byla žalobkyně opět shledána vinou z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. Proti tomuto podala žalobkyně odvolání, kdy odvolacím soudem bylo rozhodnutí soudu I. stupně opět zrušeno a věc vrácena. Rozsudkem Okresního soudu v Kladně, vydaným dne 26. 5. 2009 byla žalobkyně obžaloby zproštěna. Odvolání státního zástupce, podané v neprospěch žalobkyně, bylo usnesením odvolacího soudu ze dne 25. 2. 2010 zamítnuto.

Z článků uveřejněných v tisku v letech 2003 – 2008 se podávají veřejnosti zprostředkované informace o průběhu trestního řízení proti žalobkyni.

Podle ust. § 1 odst. 1 zákona 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ve znění pozdějších předpisů stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle ust. § 2 cit. zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona nelze zprostit.

Je tak dána objektivní odpovědnost státu bez ohledu na zavinění.

Podle ust. § 7 odst. 1 cit. zákona, právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.

Podle ust. § 8 odst. 1 cit. zákona, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Podle § 13 cit. zák. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví li zákon po provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Podle § 31a cit. zák. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené

zadostiucnění za vzniklou nemajetkovou újmu. Zadostiucnění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možné nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejvíce jako dostačující. Při stanovení přiměřeného zadostiucnění se přihlídně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlídně se při stanovení výše přiměřeného zadostiucnění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků, způsobilých odstranit průtahy v řízení, postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného.

V prozkoumávané trestní věci žalobkyně bylo 2x rozhodováno soudem prvního stupně, který uznal vinu žalobkyně ze spáchání zažalovaných skutků a následně 2x soudem nadřízeným, když v obou případech bylo rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a vráceno tomuto soudu k dalšímu projednání. Potřetí již rozhodoval soud prvního stupně zprošťujícím výrokem, který nabyl právní moci dne 25. 2. 2010. Obžaloba byla podána 13. 9. 2002, řízení pravomocně skončilo dne 25. 2. 2010. Soudní řízení trvalo 8 let. Značný průtah byl shledán v nečinnosti soudu I. stupně, který od vrácení spisu odvolacím soudem k soudu I. stupně dne 27. 1. 2005 až do dne 23. 6. 2006 neučinil žádný úkon a teprve až uvedeného dne, tedy bezmála po roce a půl dal pokyn k rozeslání rozsudku soudu druhého stupně účastníkům řízení. Jednalo se tak o průtah, který způsobil v celkovém kontextu prodlevu, která se odrazila v délce celého řízení, které trvalo 10 let.

Nárok na náhradu škody způsobené zahájením a vedením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsouzením je specifickým případem odpovědnosti státu podle zákona číslo 82/1998 Sb. Judikatura Nejvyššího soudu ČR dovodila extenzivním systematickým výkladem uvedeného zákona, že došlo-li z určitých důvodů (v ustanovení § 12 zákona číslo 82/98 Sb. neuvedených) k zastavení trestního stíhání, resp. byl-li obžalovaný obžaloby zproštěn, je třeba vycházet z toho, že občan čin nespáchal a nemělo proto proti němu být trestní stíhání zahájeno. Nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání a vedením trestního řízení se v takovém případě posuzuje podle ustanovení § 5 písm a, § 7 a § 8 zákona, tj. jako nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, neboť rozhodujícím měřítkem opodstatněnosti trestního stíhání je výsledek trestního řízení. Pokud jde o namítaný nesprávný úřední postup (§ 13 cit. zák.) je jím mj. také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. V prozkoumávaném řízení, pokud žalobkyně uplatňovala nemajetkovou újmu, soud vycházel ze stanoviska Nejvyššího soudu ČR, občanskoprávního a obchodního kolegia, který dne 13. 4. 2011 sjednotil judikaturu v otázkách odškodňování dle zákona č. 82/1998 Sb., kdy za rok řízení, v němž lze konstatovat nesprávný úřední postup lze přiznat částku 15 000 Kč až 20 000 Kč. V intencích výše citovaného Ústavního nálezu, který se týká této konkrétně projednávané věci, podepsaný soud posoudil požadavek žalobkyně individuálně, jak uvedeno v jeho rozhodnutí č.j. 14 C 13/2011-118 ze dne 15.1.2015, jímž přiznal žalobkyni za její příkoří další doplatek nemajetkové újmy ve výši [REDAKCE] Kč a odvolací Městský soud v Praze svým rozhodnutím 20Co 196/2015-150 ze dne 13.8.2015 doplatek navýšil o [REDAKCE] Kč. Byť byla tato rozhodnutí dovolacím soudem později zrušena pod č.j. 30 Cdo 701/2016-180 ze dne 27.6.2017, žalobkyni byla uvedená částka žalovanou vyplacena.

K rozhodnutí tak zůstal nárok ve svém zbytku 4 415 000 Kč jako nemajetkové újmy z titulu nezákonného trestního stíhání, kdy dovolací soud zdejšímu soudu uložil zabývat se zjištěním, že žalobkyně uplatnila i nárok na nemajetkovou újmu z tohoto titulu, když zdejší soud tak musel respektovat názor nejvyšší soudní instance, který v uplatněném nároku shledal i nárok na nemajetkovou újmu z nezákonného rozhodnutí. Pokud žalobkyně žádá odškodnění za své

nezákonné trestního stíhání, pak každé zahájení trestního stíhání negativně ovlivňuje osobní život stíhaného, a to bez ohledu na výsledek trestního stíhání; dvojnásob to však platí u těch, jež skončí způsobem, který potvrdí nevinu obviněného. Je sice pravda, že do okamžiku právní moci rozhodnutí o vině je třeba ctít presumpci nevinu, avšak samotný fakt trestního stíhání je pro obviněného zátěží psychickou a mnohdy i finanční. Samotné zahájení trestního stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti. Ústavní soud již ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 428/05 ze dne 11. 10. 2006 (N 185/43 SbNU 115) vyšel z přesvědčení, že samotné trestní stíhání je způsobilé vyvolat vznik nemateriální újmy především tehdy, jedná-li se o obvinění "liché", což může vyplynout z pravomocného zprošťujícího soudního rozsudku, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn a obžalován, nestal, případně jej nespáchal obžalovaný, anebo skutek není trestným činem. Právní základ nároku jednotlivce na náhradu škody v případě trestního stíhání, které je skončeno zproštěním obžaloby, je třeba hledat nejen v ustanovení čl. 36 odst. 3 Listiny, ale v obecné rovině především v čl. 1 odst. 1 Ústavy, tedy v principech materiálního právního státu. Má-li stát být skutečně považován za materiální právní stát, musí nést objektivní odpovědnost za jednání svých orgánů či za jednání, kterým státní orgány nebo orgány veřejné moci přímo zasahují do základních práv jednotlivce. Stát nemá svobodnou vůli, nýbrž je povinen striktně dodržovat právo v jeho ideální (škodu nepůsobící) interpretaci. Na jednu stranu je jistě povinností orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat a stíhat trestnou činnost, na druhou stranu se stát nemůže zbavit odpovědnosti za postup těchto orgánů, pokud se posléze ukáže jako postup mylný, zasahující do základních práv. V takové situaci není rozhodné, jak orgány činné v trestním řízení vyhodnotily původní podezření, ale to, zda se jejich podezření v trestním řízení potvrdilo - což se v předmětném případě nestalo (IV. ÚS 642/05). Musí-li jednotlivec snášet úkony prováděné orgány činnými v trestním řízení, musí v podmínkách materiálního právního státu existovat garance, že dostane, pokud se prokáže, že trestnou činnost nespáchal, odškodnění za veškeré úkony, kterým byl ze strany státu neoprávněně podroben. Pokud by taková perspektiva neexistovala, nebylo by možno trvat na povinnosti jednotlivce taková omezení v rámci trestního stíhání snášet [viz nálezy sp. zn. II, ÚS 590/08]. Orgány státu, nadané vrchnostenskou pravomocí a donucovacími prostředky, musejí velmi pečlivě vážit, zda své přesvědčení o oprávněnosti k tak razantnímu zásahu do práv a svobod občana, jímž je zahájení trestního stíhání, opírají o dostatek věrohodných a způsobilých důkazních prostředků. Soud věc posoudil vzhledem ke skutkovým tvrzením a ve smyslu zákonných ustanovení tak, že jelikož byl žalovaný v trestním řízení zproštěn obžaloby, pak bylo rozhodnutí o zahájení trestního stíhání rozhodnutím nezákonným a je tím dáno právo na odškodnění nemajetkové újmy.

V této souvislosti soud odkazuje na své poslední rozhodnutí v této věci (č.l. 118) ze dne 15. 1. 2015, kde ve svém odůvodnění uvedl, že žalobkyni přiznává odškodnění i za neoprávněné trestní stíhání (tedy nikoliv jen za dlouhotrvající trestní řízení), byť to tak z odůvodnění tohoto rozsudku explicitně nevyznívá, nicméně soud uvedeným rozsudkem navýšené odškodnění přiznal i za nezákonné trestní stíhání. V uvedeném rozhodnutí pertraktované navýšení odškodnění o 100% bylo tak žalobkyni poskytnuto k částce ██████████ Kč, kteroužto o 100% navýšil a v tomto navýšení se dostalo žalobkyni odškodnění právě za neoprávněné trestní stíhání, jak je uvedeno v návěti tohoto předposledního odstavce uvedeného rozsudku. Přitom následně městský soud ze zamítavého výroku ohledně částky 4 306 000 Kč poskytl žalobkyni ještě částku ██████████ Kč. Tyto částky pak jak sama žalobkyně tvrdí jí byly v plném rozsahu uhrazeny, tedy se jí dostalo zadostiučinění celkem ve výši ██████████ Kč. Soud ono původní navýšení, jak bylo výše uvedeno, tedy žalobkyni přiznal i z titulu nezákonného trestního stíhání, které již nelze jakkoliv s ohledem na platnou judikaturu navyšovat až k žalobkyni excesivně nyní požadované částky 4 415 000 Kč. Odkazuje v té souvislosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu 30 Cdo 1747/2014 ze dne 16. 9. 2015, kdy při stanovení částky odškodnění je nutno vycházet z částky zadostiučinění, aby bylo možno považovat to za přiměřené, tak by to zadostiučinění mělo odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, tedy výše přiznaného

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.

zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Je tedy nutné provést srovnání s jinými případy odškodňování nemajetkové újmy vzniklé v důsledku porušení stejných práv a není li jich, pak i porušení jiných práv (bude li zřejmé, že oba případy vykazují pro rozhodnutí soudu významné množství jednotících prvků). Z tohoto srovnání by nebylo možné učinit závěr, že právě žalobcem požadovanou částku nebo jakoukoliv jinou, lze považovat za přiměřené zadostiučinění, či zda za nepřiměřené zadostiučinění bude možno považovat konstatování porušení práva. V uvedené souvislosti soud postupoval při posuzování nároku žalobkyní v části 4 415 000 Kč, nicméně shodu v rozhodovací činnosti až s takovýmto výrazně excesivním požadavkem nenalezl. Nicméně v té souvislosti lze vycházet z rozhodnutí Městského soudu v Praze 35 Co 436/2014, kde bylo posuzováno obecně odškodnění z nezákonného trestního stíhání a kdy byla žalobci přiznána z tohoto titulu částka 2 000 Kč za každý měsíc vedeného trestního stíhání. S ohledem na to, že žalobkyni vlastně byla přiznána částka již v původním rozhodnutí navýšena o 100% (z částky ██████████ Kč), která pak byla ještě navýšena odvolací instancí o částku ██████████ Kč, pak touto optikou lze nahlížet skrze srovnání s jiným řízením, jak výše uvedeno při odškodnění 2 000 Kč za jeden měsíc probíhajícího řízení, když tzv. přetaveno do případu žalobkyně by šlo o částku 10 let trvajících řízení tj. 120 měsíců krát 2 000 Kč, o částku 240 000 Kč. Jak uvedeno shora citovaným rozsudkem zdejšího soudu a rozsudkem městského soudu již bylo provedeno ono navýšení, které se právě vztahovalo i k nezákonnému trestnímu stíhání, pak se v tomto segmentu v podstatě žalobkyni dostalo více, než by jí svědčilo podle závěrů platné judikatury, jak výše uvedeno. Pokud jde o rozměr posouzení medializace trestního řízení vedeného proti žalobkyni, soud sdílí ten názor, že medializace může být i jen důsledkem respektování zásady veřejnosti, která je oprávněna být informovaná o trestních kauzách, jež jsou otevírány v rámci zásady práva na informace, kterého se veřejnosti dostává prostřednictvím masmediálních komunikačních kanálů, a proto v zásadě nelze za zprostředkování informace o trestním stíhání žadatele jakkoliv odškodnit. Žaloba byla proto z uvedených důvodů jako nepřijatelná zamítnuta.

Pokud jde o náklady řízení, pak naposled rozhodnuté náklady řízení žalobkyně dle posledního pravomocného rozhodnutí Městským soudem v Praze č.j. 20Co 196/2015-150 ze dne 13.8.2015, (které však bylo dovolací instancí zrušeno) byla žalobkyni přiznána náhrada nákladů řízení 43 378,50 Kč a žalovanou byla tato částka žalobkyni i uhrazena. V na to navazujícím pokračujícím řízení pak žalobkyně podala úspěšně dovolání, tedy jde o úkon právní služby 3 100 Kč + RP 300 Kč, nicméně v dalším řízení již nebyla úspěšná a náleží jí tak pouze odměna 3 400 Kč + DPH 714 Kč, dohromady 4 114 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

Praha 31. ledna 2018

JUDr. Otília Hrehová v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.